

HEKO INDUSTRIERZEUGNISSE
SODBA SODIŠČA (tretji senat)
z dne 10. decembra 2009*

V zadevi C-260/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Bundesfinanzhof (Nemčija) z odločbo z dne 6. maja 2008, ki je prispela na Sodišče 18. junija 2008, v postopku

Bundesfinanzdirektion West

proti

HEKO Industrieerzeugnisse GmbH,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi J. N. Cunha Rodrigues, predsednik drugega senata v funkciji predsednika tretjega senata, P. Lindh, sodnica, A. Rosas, U. Löhmus (poročevalec) in A. Ó Caoimh, sodniki,

* Jezik postopka: nemščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 24 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, str. 1, v nadaljevanju: carinski zakonik), da bi se ugotovilo poreklo blaga iz tarifne številke 7312 kombinirane nomenklature, ki je Priloga I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L 256, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1719/2005 z dne 27. oktobra 2005 (UL L 286, str. 1, v nadaljevanju: KN).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Bundesfinanzdirektion West (v nadaljevanju: Bundesfinanzdirektion) in družbo HEKO Industrierzeugnisse GmbH (v nadaljevanju: HEKO) glede ugotovitve nepreferencialnega porekla jeklenih kablov, izdelanih v Severni Koreji, iz vpredene žice iz Kitajske.

Pravni okvir

Sporazum o pravilih o poreklu

- 3 Svet Evropske unije je s Sklepom 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (UL L 336, str. 1) med drugim odobril Sporazum o pravilih o poreklu blaga (STO-GATT 1994)

(UL 1994, L 336, str. 144), priložen k sklepni listini, podpisani 15. aprila 1994 v Marakešu. Ta sporazum je namenjen uskladitvi pravil o poreklu, z njim pa je za prehodno obdobje uveden delovni načrt za usklajevanje.

4 Člen 2 navedenega sporazuma z naslovom Režim v prehodnem obdobju določa:

„Dokler delovni program za harmonizacijo pravil o poreklu, predviden v delu IV, ni zaključen, članice zagotavljajo, da:

- (a) so ob izdaji upravnih določb v splošni uporabi, jasno določeni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, zlasti:
 - (i) ob uporabi meril spremenjene carinske razvrstitve mora to pravilo o poreklu ter vsaka izjema od takega pravila jasno določati podštevilko ali številko v okviru carinske nomenklature, na katero se nanaša pravilo;

[...]“

Carinski predpisi Skupnosti

5 Člen 24 carinskega zakonika določa:

„Blago, ki je bilo proizvedeno v dveh ali več državah, se šteje za blago po poreklu iz tiste države, v kateri je bila, v za to opremljenem podjetju, opravljena zadnja bistvena, gospodarsko upravičena predelava ali obdelava, in katere izid je izdelava novega proizvoda ali predstavlja pomembno stopnjo proizvodnje.“

6 V poglavju I z naslovom Nepreferencialno poreklo blaga iz naslova IV Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 253, str. 1, v nadaljevanju: uredba o izvajanju) so zajeti člani od 35 do 40.

7 Člen 35 uredbe o izvajanju določa:

„To poglavje določa za tekstil in tekstilne izdelke, ki se uvrščajo v oddelek XI [KN], in za nekatere druge izdelke, ki niso tekstil in tekstilni izdelki, vrste obdelav ali predelav, ki v skladu z merili iz člena 24 [carinskega] zakonika tem izdelkom dodelijo poreklo države, v kateri je bila obdelava ali predelava opravljena.

[...]“

8 Člen 39 te uredbe določa:

„Za pridobljene izdelke iz Priloge 11 se obdelava ali predelava, navedena v stolpcu 3 te priloge, šteje kot postopek ali predelava, ki omogoča pridobitev porekla v skladu s členom 24 [carinskega] zakonika.

[...]“

9 Tarifna številka 7312 KN, in sicer „[v]predena žica, vrvi in kabli, pleteni trakovi ipd., iz železa ali jekla, ki niso električno izolirani“, ni zajeta v Prilogi 11 k uredbi o izvajanju.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

10 Družba HEKO je maja 2005 od Bundesfinanzdirektion zahtevala zavezujočo informacijo o poreklu (v nadaljevanju: ZIP) za različne vrste jeklenih kablov iz tarifne številke 7312 KN, izdelanih v Severni Koreji iz vpredene žice iz Kitajske, ki je tudi iz tarifne številke 7312 KN.

11 Iz spisa je razvidno, da se v podjetju v Severni Koreji, ki je opremljeno za izdelovanje kablov, ti izdelujejo tako, da se vpredena žica, sestavljena iz več žic, vpleta s stroji za izdelavo kablov. Jekleni kabli se tam glede na namembnost še razrežejo, spojijo, stisnejo, impregnirajo, sploščijo, vpletejo in/ali prevlečejo.

- 12 Bundesfinanzdirektion je 11. januarja 2006 izdal pet ZIP, na podlagi katerih je država porekla jeklenih kablov Ljudska republika Kitajska, ker naj brez spremembe tarifne številke izdelava jeklenih kablov iz vpredene žice v Severni Koreji ne bi pomenila bistvene obdelave ali predelave v smislu člena 24 carinskega zakonika.
- 13 Bundesfinanzdirektion se je v podporo svojemu stališču oprl na pravila „s seznama“, ki jih je Komisija Evropskih skupnosti sestavila, da bi natančno opredelila pojme iz člena 24 carinskega zakonika, in so dostopna na njeni spletni strani. Iz navedenih pravil je razvidno, da je mogoče šteti, da je na blagu iz tarifne številke 7312 KN opravljena zadnja bistvena obdelava ali predelava samo, kadar spremeni tarifno številko.
- 14 Družba HEKO je pri Finanzgericht Düsseldorf vložila tožbo za razglasitev ničnosti odločb Bundesfinanzdirektion. To sodišče je sporne ZIP s sodbo iz maja 2007 razglasilo za nične in Bundesfinanzdirektion naložilo, naj izda ZIP, v katerih mora biti kot država porekla jeklenih kablov navedena Demokratična ljudska republika Koreja. Po mnenju navedenega sodišča pravila s seznama namreč niso v skladu s sodno prakso Sodišča in niso zavezujoč pravni akt Skupnosti.
- 15 Bundesfinanzdirektion je pri predložitvenem sodišču vložil zahtevo „za revizijo“ te sodbe in trdil, da čeprav pravila s seznama nimajo pravnega učinka, je z njimi v določeni meri ponujena razlaga člena 24 carinskega zakonika.

- 16 V teh okoliščinah je Bundesfinanzhof prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali se za bistveno predelavo ali obdelavo, na podlagi katere se blagu iz tarifne številke 7312 [KN] dodeli nepreferencialno poreklo, šteje le takšna predelava ali obdelava, zaradi katere je treba proizvod, ki z njo nastane, uvrstiti pod drugo tarifno številko navedene nomenklature?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 17 Predložitveno sodišče v osnovi sprašuje, ali je treba pojem „bistvena predelava ali obdelava“ iz člena 24 carinskega zakonika razlagati tako, da pri blagu iz tarifne številke 7312 KN za bistveni štejeta le predelava ali obdelava, zaradi katerih se proizvod, ki z njima nastane, uvrsti pod drugo tarifno številko KN.
- 18 Za uvod družba HEKO glede uporabe pravil s seznama na splošno meni, da ker niso bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*, niso obvezna in ne morejo zavezovati sodišč držav članic.
- 19 Tudi Komisija meni, da ta pravila s seznama, o vsebini katerih so se – po njenem mnenju – sporazumeli s predstavniki držav članic v odboru za carinski zakonik, nimajo zavezujočih učinkov. Vendar predlaga, naj se upoštevajo, da bi se zagotovila skladna uporaba carinske zakonodaje Skupnosti z obveznostmi, ki jih je Evropska skupnost prevzela v okviru Svetovne trgovinske organizacije (STO). S pravili s seznama naj bi bila namreč določena konkretna merila za izpolnjevanje zahteve iz člena 2 Sporazuma

o pravilih o poreklu blaga, da morajo biti ob izdaji upravnih določb v splošni uporabi jasno določeni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni.

- 20 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da čeprav pravila s seznama, ki jih je sestavila Komisija, pripomorejo k ugotovitvi nepreferencialnega porekla blaga, niso pravno zavezujoča.
- 21 Zato mora biti vsebina teh pravil v skladu s pravili o poreklu iz člena 24 carinskega zakonika in ne more spremeniti področja njihove uporabe (glej po analogiji, v zvezi s pojasnjevalnimi opombami h KN, sodbi z dne 12. januarja 2006 v zadevi *Algemene Scheeps Agentuur Dordrecht*, C-311/04, ZOdl., str. I-609, točka 28, in z dne 19. februarja 2009 v zadevi *Kamino International Logistics*, C-376/07, ZOdl., str. I-1167, točka 48).
- 22 Treba je dodati, da čeprav je treba upoštevne akte sekundarnega prava razlagati v skladu s sporazumi, sprejetimi v okviru STO (glej v tem smislu sodbi z dne 14. decembra 2000 v združenih zadevah *Dior* in drugi, C-300/98 in C-392/98, Recueil, str. I-11307, točka 47, in z dne 16. novembra 2004 v zadevi *Anheuser-Busch*, C-245/02, ZOdl., str. I-10989, točka 55), ostane dejstvo, da je s Sporazumom o poreklu blaga za zdaj določen samo delovni načrt za usklajevanje v prehodnem obdobju. Ker ta sporazum ne pomeni popolne uskladitve, imajo članice STO pri prilagajanju svojih pravil o poreklu diskrecijsko pravico. V zvezi s tem je iz točk 6.23 in 6.24 poročila posebne skupine STO z dne 20. junija 2003 (ZDA) – Pravila o poreklu glede tekstila in oblačil (DS243) razvidno, da lahko članice STO prosto opredelijo merila za določanje porekla, ta merila sčasoma spreminjajo ali uporabljajo različna merila za različne proizvode.
- 23 Iz teh ugotovitev je razvidno, da lahko sodišča držav članic pri razlagi člena 24 carinskega zakonika uporabijo merila, razvidna iz pravil s seznama, če se zaradi tega ta člen ne spremeni.

- 24 Družba HEKO glede razlage pojma „bistvena predelava ali obdelava“ iz člena 24 carinskega zakonika v zvezi z blagom iz tarifne številke 7312 KN trdi, da merilo o spremembi tarifne številke, razvidno iz pravil s seznama, ni skladno s tem členom, ker to merilo ne temelji na objektivni in dejanski razliki med osnovnim in predelanim proizvodom, zlasti glede na posebne materialne lastnosti obeh proizvodov.
- 25 Nasprotno grška vlada in Komisija menita, da pri blagu iz tarifne številke 7312 KN zadnja bistvena predelava ali obdelava, na podlagi katere se dodeli poreklo, predpostavlja spremembo tarifne številke. Merilo, ki temelji na spremembi tarifne številke, naj bi omogočalo, prvič, enotno uporabo člena 24 carinskega zakonika na carinskem območju Skupnosti in, drugič, upoštevanje tehničnih stopenj predelave ali obdelave pri izdelavi kablov. V zvezi s tem Komisija dodaja, da predelava vpredene žice v jeklene kable ne povzroči opaznih kakovostnih sprememb osnovnega proizvoda in da gre samo za sestavljanje, na podlagi česar temu blagu ni dodeljeno poreklo. Nasprotno naj bi izdelava kablov iz jeklene žice povzročila spremembo tarifne številke, zaradi česar bi bilo temu blagu dodeljeno novo poreklo.
- 26 Te trditve ni mogoče sprejeti.
- 27 Iz besedila člena 24 carinskega zakonika je namreč razvidno, da se, kadar je pri proizvodnji blaga sodelovalo več držav, šteje, da izvira iz države, v kateri je bila v za to opremljenem podjetju opravljena zadnja bistvena, gospodarsko upravičena predelava ali obdelava, katere izid je izdelava novega proizvoda ali ki predstavlja pomembno stopnjo proizvodnje.

- 28 Glede tega je iz sodne prakse Sodišča v zvezi z razlago člena 5 Uredbe Sveta (EGS) št. 802/68 z dne 27. junija 1968 o skupni opredelitvi pojma porekla blaga (UL L 148, str. 1) – določbe, ki je predhodnica člena 24 carinskega zakonika in ima enako besedilo – razvidno, da je zadnja predelava ali obdelava v smislu te določbe „bistvena“ samo, če ima njen proizvod posebne lastnosti in sestavo, ki jih pred to predelavo ali obdelavo ni imel. Na podlagi posegov, ki vplivajo na dojetje proizvoda zaradi njegove uporabe, toda ne povzročijo pomembne kakovostne spremembe njegovih lastnosti, ni mogoče ugotoviti porekla tega proizvoda (sodbi z dne 26. januarja 1977 v zadevi Gesellschaft für Überseehandel, 49/76, Recueil, str. 41, točka 6, in z dne 23. februarja 1984 v zadevi Zentrag, 93/83, Recueil, str. 1095, točka 13).
- 29 Iz te sodne prakse je razvidno tudi, da ni samo tarifna uvrstitev predelanih proizvodov merilo za opredelitev porekla blaga, saj je bila skupna carinska tarifa zasnovana za uresničevanje posebnih zahtev, ne pa za ugotavljanje porekla proizvodov. Nasprotno, ugotavljanje porekla blaga mora temeljiti na objektivni in dejanski razliki med osnovnim in predelanim proizvodom, zlasti glede na posebne materialne lastnosti vsakega od teh proizvodov (glej zgoraj navedeno sodbo Gesellschaft für Überseehandel, točka 5, in sodbo z dne 23. marca 1983 v zadevi Cousin in drugi, 162/82, Recueil, str. 1101, točka 16).
- 30 Poleg tega je Sodišče glede vprašanja, ali sestavljanje iz več sestavin šteje za bistveno predelavo ali obdelavo, že razsodilo, da obstajajo položaji, v katerih porekla blaga ni mogoče ugotoviti s tehničnimi merili in da je treba v teh primerih podredno upoštevati druga merila (glej v tem smislu sodbe z dne 13. decembra 1989 v zadevi Brother International, C-26/88, Recueil, str. 4253, točka 20; z dne 8. marca 2007 v združenih zadevah Thomson in Vestel France, C-447/05 in C-448/05, ZOdl., str. I-2049, točka 27, in z dne 13. decembra 2007 v zadevi Asda Stores, C-372/06, ZOdl., str. I-11223, točka 37).
- 31 Sodišče je tako priznalo veljavnost uporabe jasnega in objektivnega merila, kot je merilo dodane vrednosti, ki pri blagu z zapleteno sestavo omogoča ugotovitev, kakšna je

bistvena predelava, ki določa njegovo poreklo (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Thomson in Vestel France, točka 39).

- 32 V obravnavanem primeru je treba preveriti, ali je uporaba enega merila za opredelitev porekla blaga iz tarifne številke 7312 KN, in sicer merila spremembe tarifne številke, v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 28 in 29 te sodbe, in ali v vsakem primeru omogoča ugotovitev, da proizvodnja jeklenih kablov iz vpredene žice pomeni bistveno predelavo ali obdelavo v smislu člena 24 carinskega zakonika.
- 33 V zvezi s tem je treba opozoriti, da merilo spremembe tarifne številke ne temelji niti na objektivni in dejanski razliki med osnovnim proizvodom, in sicer vpredeno žico iz jekla, ter predelanim proizvodom, in sicer jeklenimi kabli, niti na posebnih materialnih lastnostih obeh proizvodov in ne upošteva posebne predelave ali obdelave, ki je potrebna za nastanek predelanega proizvoda.
- 34 Seveda je Sodišče že menilo, da Komisija pri pojasnjevanju abstraktnega pojma posebna predelava ali obdelava ni ravnala v nasprotju s členom 5 Uredbe št. 802/68, ker je uporabila metodo, pri kateri je sprememba tarifne številke blaga osnovno pravilo, ki je dopolnjeno in popravljeno z dodatnimi seznamami, s katerimi se upoštevajo posebnosti posebne predelave ali obdelave (glej zgoraj navedeno sodbo Cousin in drugi, točka 17).
- 35 A čeprav je res, da je iz spremembe tarifne številke blaga zaradi postopka predelave razvidna bistvenost njegove predelave ali obdelave, je res tudi, da je lahko predelava ali obdelava bistvena tudi brez spremembe tarifne številke. Kot priznava sama Komisija, je z merilom spremembe tarifne številke, določenim s pravili s seznama, zajeta večina primerov, vendar z njim ni mogoče zajeti vseh primerov, v katerih je predelava ali

obdelava blaga bistvena. Pri ugotavljanju, ali so pogoji iz člena 24 carinskega zakonika izpolnjeni, je torej treba upoštevati druga merila.

36 Iz tega je razvidno, da lahko izključna uporaba merila spremembe tarifne številke pri razlagi pojma „bistvena predelava ali obdelava“ iz člena 24 carinskega zakonika v zvezi z blagom iz tarifne številke 7312 KN brez kakršnega koli sklicevanja na posebno predelavo ali obdelavo blaga omeji obseg navedenega člena.

37 Na podlagi zgoraj navedenega je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da glede blaga iz tarifne številke 7312 KN bistvena predelava ali obdelava v smislu člena 24 carinskega zakonika lahko zajema ne samo predelavo ali obdelavo, zaradi katere je treba predelano ali obdelano blago uvrstiti pod drugo tarifno številko KN, ampak tudi predelavo ali obdelavo, na podlagi katere brez take spremembe tarifne številke nastane blago, ki ima posebne lastnosti in sestavo, ki jih pred navedenim posegom ni imelo.

Stroški

38 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Glede blaga iz tarifne številke 7312 kombinirane nomenklature, ki je Priloga I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1719/2005 z dne 27. oktobra 2005, bistvena predelava ali obdelava v smislu člena 24 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti lahko zajema ne samo predelavo ali obdelavo, zaradi katere je treba predelano ali obdelano blago uvrstiti pod drugo tarifno številko kombinirane nomenklature, ampak tudi predelavo ali obdelavo, na podlagi katere brez take spremembe tarifne številke nastane blago, ki ima posebne lastnosti in sestavo, ki jih pred navedenim posegom ni imelo.

Podpisi